

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความหมายและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาไทยมีประวัติความเป็นมาอันยาวนานตามหลักฐานค้นพบเมื่อปี พ.ศ. 1800 การศึกษาไทยแบ่งออกได้เป็น 4 สมัย คือ สมัยโบราณ พ.ศ. 1800 - 2411 เริ่มตั้งแต่สมัย พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงประดิษฐ์อักษรไทยเจริญรอบสืบต่อมาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ต้นรัชกาลพระบาทสมเด็จพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว การศึกษาสมัยโบราณ วัดเป็น ศูนย์กลางของการศึกษาสำหรับประชาชนโดยทั่วไป และราชสำนักสำหรับบุตรธิดา ของเจ้าขุนมูล นายการศึกษาเป็นไปในลักษณะไม่มีแบบแผน จริยศึกษาถือพระพุทธศาสนา พลศึกษาเรียน การป้องกันตัวและการทหาร พุทธศึกษาเรียนการอ่าน เขียน มีหนังสือจินตามณี หัตถศึกษา เรียนในตระกูลและครอบครัว

สมัยปฏิรูปการศึกษา การศึกษาเริ่มมีระเบียบแบบแผน มีโครงการศึกษาแห่งชาติ มีโรงเรียนในวังและนอกวัง มีแบบเรียนใหม่ 2 ชุด คือ ชุดมูลบทบรรพกิจ มี 6 เล่ม และ แบบเรียนเร็วมี 3 เล่ม การศึกษาได้ขยายตัวอย่างกว้างขวาง แต่เดิมนั้นการฝึกคนเข้ารับราชการ และมีพระราชบัญญัติประถมศึกษา

สมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง การจัดการศึกษาขยายไปสู่ประชาชนมากขึ้นให้ประชาชน มีความรู้สูงขึ้น มีมหาวิทยาลัยให้นักศึกษาได้รับการศึกษาตามอัธยาศัย สภาพการจัดการศึกษาใน ปัจจุบัน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อยกมาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้นนำแนวคิดทางการศึกษามาจาก ต่างประเทศเพื่อมาปรับปรุงการจัดการศึกษา โดยได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศมีการ ปรับปรุงระบบการศึกษา หลักสูตร การเรียนการสอน ทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบ ให้ทันต่อยุคแห่งความเจริญทางเทคโนโลยี และการสื่อสารสมัยใหม่ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นยุคของ โลกาภิวัตน์ การศึกษาจึงขยายได้อย่างไร้พรมแดน เป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับธรรมชาติ ของพระธรรมปิฎก ป.อ. ปุคโต (รุ่ง แก้วแดง, 2541) ที่ว่า นับตั้งแต่ประเทศไทยนำรูปแบบ "การศึกษาแผนใหม่" จากประเทศตะวันตกเข้ามาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เมื่อ 100 ปีที่ผ่านมาเราได้จัดการศึกษาแบบรวมอำนาจเข้าสู่ ศูนย์กลางมาโดยตลอด การกำหนดหลักสูตร คำว่า และภาษาที่ใช้ในการสอนล้วนกำหนดโดย ส่วนกลาง ทั้งสิ้นก่อให้เกิดปัญหาสะสมมาจนถึงปัจจุบันอยู่หลายประการคือ

1) การศึกษาสมัยใหม่ได้แก่นักเรียนออกจากชุมชนหรือท้องถิ่นของตนเอง เนื่องจากการเรียนการสอนทั้งหมดเป็นไปตามหลักสูตรส่วนกลางความแตกแยกนี้มีลักษณะที่รุนแรงถึงกับทำให้นักเรียนบางคนสูญเสียวิถีชีวิตของชุมชน ไม่ยอมรับ ไม่อยากศึกษา ไม่มีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของตนและไม่รู้จักที่จะนำไปใช้ประโยชน์ นอกจากนี้ความแปลกแยกดังกล่าวทำให้เกิดช่องว่างระหว่าง พ่อ แม่ ลูก เกิดช่องว่างระหว่างคนรุ่นใหม่กับคนรุ่นเก่า ลูกไม่สืบสานอาชีพพ่อแม่ คนรุ่นใหม่เข้ากับชุมชนเดิมไม่ได้ วัฒนธรรม ภูมิธรรม และปัญญาของท้องถิ่นถูกละเลียบทอดทิ้งจนค่อยๆสูญหายไปไม่มีผู้สืบต่อ

2) การศึกษาดึงคนจากชนบทเข้าเมือง การศึกษาของไทยนั้นเดิมมุ่งที่จะส่งคนเข้ารับราชการ แต่ในปัจจุบันได้เปลี่ยนมาเป็นผลิตคนเพื่อรองรับอุตสาหกรรมทำให้เป็นการดึงคนที่มีความรู้จากชุมชนเข้ามารวมอยู่ในพื้นที่เศรษฐกิจ หรือในที่ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมโดยเฉพาะกรุงเทพฯ ได้ดึงดูดทรัพยากรคนจากทุกส่วนของประเทศมารวมไว้ จนประเทศไทยมีลักษณะการเติบโตตัวลึบอย่างที่รู้จักกันโดยทั่วไป

3) ปัญหาความไม่เสมอภาคทางโอกาสในการศึกษาเนื่องจากการกระจายโอกาสทางการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา

เมื่อเป็นเช่นนี้การจัดการศึกษาของไทยจึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนทิศทางการจัดการศึกษาใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบันของสังคมไทยดังเช่นมีการกำหนดในด้านการศึกษาและการจัดการศึกษาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

มาตรา 43 ซึ่งบัญญัติว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

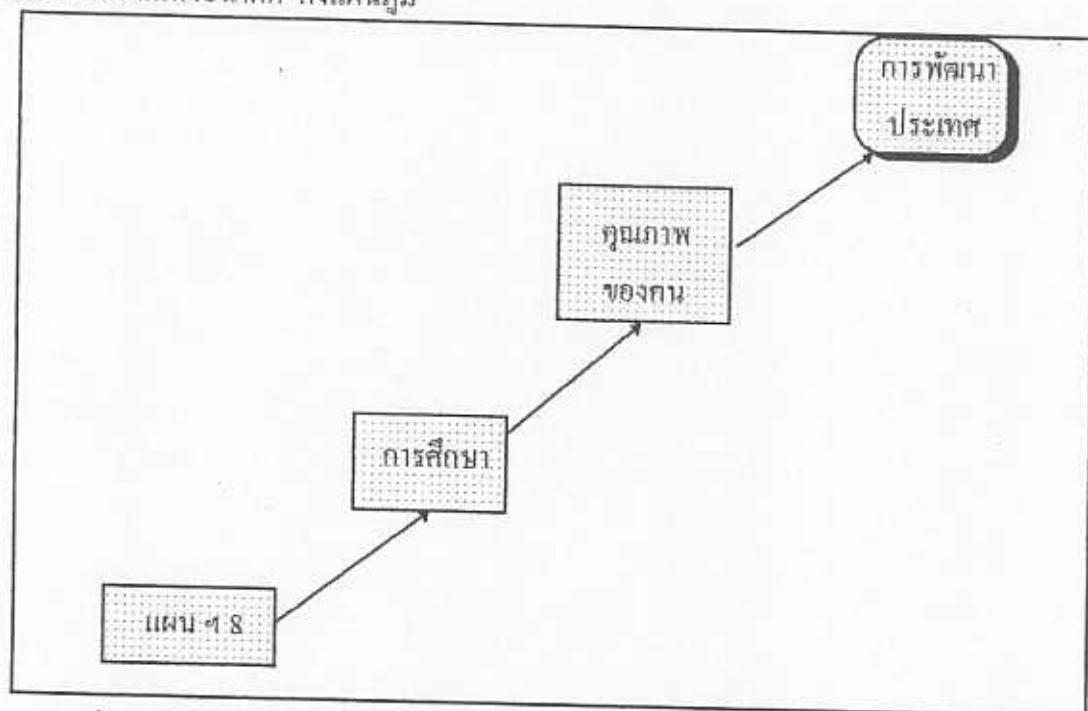
การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองท้องถิ่นและเอกชนทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 81 รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษา อบรมให้เกิดความรู้คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่างๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

นอกนั้นแล้วแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 - 2544) ยังได้เน้นในเรื่องการพัฒนากน เพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาด้านต่างๆทั้งด้านสภาพแวดล้อมของสังคม ภูมิภาค เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และประชารัฐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 นี้ ยังเป็นแผนที่จัดทำขึ้นโดยประมวลความคิดมาจากระดับประชาชนเป็นพื้นฐาน มิใช่เป็นแผนที่ร่างโดยกลุ่มนักวิชาการเป็นหลัก ซึ่งการพัฒนากนตามแผนดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาถือ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของกนทุกคน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ให้มีสุขภาพอนามัยแข็งแรง มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมให้มีความมั่นคง เสริมสร้างความแข็งแกร่งของครอบครัว ชุมชน ให้สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของกน รวมทั้งให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศมากยิ่งขึ้น

ประกอบกับแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 8 (2540 - 2544) ได้จัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 เพื่อให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนากนในด้านวิสัยทัศน์ทางการศึกษาโดยเน้นหนักลงไปที กน ระดมสรรพกำลังในสังคมเพื่อการศึกษาทั้งครอบครัว ชุมชน รัฐ องค์กรเอกชน สื่อมวลชน จะต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบร่วมกันในการจัดการศึกษาทุกขั้นตอน ดังนั้นแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 8 จึงเป็นแผนแห่งความหวัง และเป็นแผนแห่งอนาคต ดังแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1 แผนแห่งความหวังและอนาคต

ส่วนในด้านของหลักสูตรนั้นถือได้ว่าหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายทางการศึกษา ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรและการเรียน การสอนจะทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปด้วยดีทั้งผู้สอนและผู้เรียน และช่วยให้ครูได้มีทิศทางในการกำหนดขอบเขตของการสอน

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) กรมวิชาการได้กำหนดแนวดำเนินการซึ่งแสดงให้เห็นถึงการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นคือ

ข้อ 1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ยึดหยุ่นตามหลักการและสภาพท้องถิ่น โดยให้ท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนในส่วนที่เกี่ยวกับท้องถิ่นตามความเหมาะสม

ข้อ 2. การจัดการเรียนการสอนให้ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้สอดคล้องกับความสามารถและสภาพชีวิตจริงของผู้เรียนและให้โอกาสเท่าเทียมกันในการพัฒนาตนเองตามความสามารถ

เมื่อเป็นเช่นนั้นการศึกษาจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาคน เพื่อที่จะพัฒนาประเทศชาติและการที่ประเทศชาติจะเจริญรุ่งเรืองในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรมจะต้องมีปัจจัยเอื้ออำนวยหลายด้านแต่ปัจจัยที่สำคัญอย่างมากก็คือ การมีประชากรที่มีคุณภาพหรือมีความรู้ความสามารถและการที่ประชากรจะมีความรู้ความสามารถหรือมีคุณภาพจะต้องผ่านกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เรียกว่า การศึกษา การศึกษาจึงเป็นรากฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรมการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินชีวิต สร้างสันติให้แก่มนุษย์และสร้างสันติภาพให้แก่สังคม (วิไล ตั้งจิตสมคิด,2539)

จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาในระยะเริ่มต้นของการพัฒนาคนได้แก่การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2523 มีฐานะเทียบเท่ากรมสังกัดกระทรวงศึกษาธิการพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้โอนโรงเรียนประชาบาลในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดและโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในสังกัดกรมสามัญศึกษามาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติการจัดระบบบริหารการประถมศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้มีองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นคณะกรรมการและส่วนที่เป็นสำนักงาน ซึ่งโดยทั่วไปมักจะเรียกว่า “การบริหารโดยองค์คณะบุคคล” ดังนั้นลักษณะ โครงสร้างของการบริหารจึงเป็นลักษณะพิเศษไม่เหมือนหน่วยราชการอื่น คือ มีการบริหารในรูปของคณะกรรมการจัดการบริหารแบบการกระจายอำนาจความรับผิดชอบไปที่ จังหวัด อำเภอ และโรงเรียนยิ่งในระดับโรงเรียนถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนเพราะมีโรงเรียนประถมศึกษากระจายอยู่ตามหมู่บ้านเกือบทุกหมู่บ้านในประเทศไทย มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันมาโดยตลอด

ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจนชุมชนยอมรับว่าโรงเรียนประถมศึกษาเป็นเสมือนบ้านหลังที่สองของบุตรหลานในชุมชน เนื่องจากชุมชนไทยมีสถาบันหลักที่สำคัญอยู่สามสถาบัน ซึ่งได้แก่

- 1) สถาบันครอบครัว คือ บ้าน
- 2) สถาบันศาสนา คือ วัด
- 3) สถาบันการศึกษา คือ โรงเรียน

บุตรหลานในชุมชนเมื่อแรกเกิดจะเรียนรู้สิ่งต่างๆในบ้าน หรือในครอบครัวเดียวกัน ก่อนเป็นอันดับแรก ซึ่งได้แก่ พ่อ แม่ พี่ น้อง หรือญาติพี่น้องให้ความอบอุ่น แต่เมื่อโตขึ้นถึงวัยอันสมควรได้รับการศึกษาเล่าเรียนพ่อแม่จะนำบุตรหลานไปเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งอยู่ใกล้ชุมชนโดยมีความมุ่งหวังให้บุตรหลานได้รับการอบรมสั่งสอนจาก โรงเรียนให้เป็นผู้มีสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ และมีความประพฤติที่ดีงาม เมื่อโตขึ้นจะได้มีวิชาชีพในการประกอบอาชีพที่ดี และสามารถอยู่ในชุมชนได้อย่างมีความสุข ดังนั้น โรงเรียนประถมศึกษาจึงเป็นโรงเรียนหลังแรกและเป็นเสมือนบ้านหลังที่สองของบุตรหลานในชุมชนชุมชนมีความรัก ความผูกพัน และให้ความสำคัญต่อโรงเรียนประถมศึกษามาเป็นเวลานานแล้ว

ชุมชนของไทยในอดีตส่วนมากจะเป็นชุมชนเกษตรกรรมขนาดเล็กแต่มีความเป็นปึกแผ่นให้ชีวิตอยู่แบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันรักใคร่สนิทสนมปรองดองกันทั้งหมู่บ้านเสมือนเครือญาติมีงานของหมู่บ้านหรืองานส่วนรวมของชุมชนจะร่วมแรงร่วมใจกันทำงานด้วย ความเสียสละสามัคคีกลมเกลียวจนงานสำเร็จด้วยได้ดีทุกครั้ง การร่วมแรงร่วมใจกันของคนในชุมชน มักจะถูกเรียกว่า “ การลงแขก ” ซึ่งทุกคนในชุมชนจะเข้าใจและรู้ความหมายนี้ดี แต่ในสังคมปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้าน การเมืองการปกครอง สังคม และเศรษฐกิจ ตามยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปเป็นเหตุให้ส่วนหนึ่งออกไปประกอบอาชีพในเมือง หรือในโรงงานอุตสาหกรรม หรือนอกเขตชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่และส่วนใหญ่ของการทำงานประกอบอาชีพมีความจำเป็นต้องอาศัยความรู้ ความสามารถตามหลักวิชาการมากขึ้น ปัจจุบันผู้คนในชุมชนจึงให้ความสำคัญต่อการศึกษามากขึ้นแต่วันจะเพิ่มค่าสำคัญขึ้นเรื่อยๆ โดยพยายามส่งให้ลูกหลานเรียนต่อสูงขึ้นเรื่อยๆ

โรงเรียนประถมศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาหลักของชุมชน มีความจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าของการเปลี่ยนแปลง และที่สำคัญที่สุดคือต้องสามารถช่วยเหลือและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้โรงเรียนประถมศึกษาจึงได้ปรับปรุงตัวเองใหม่โดยได้ขยายการรับนักเรียนออกไปอีก ถึงสามระดับคือ ระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาส พร้อมทั้งได้ปรับปรุง

การเรียนการสอนให้ทันสมัยมากขึ้นโดยใช้สื่อและเครื่องมือ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาให้ทันสมัยและมีความพร้อมในทุกๆด้าน จึงจำเป็นต้องได้ความร่วมมือจากชุมชนหรือผู้แทนของชุมชน ซึ่งได้แก่คณะกรรมการโรงเรียน องค์กรท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่องตลอดไป ดังนั้นคณะกรรมการโรงเรียนจึงมีความสำคัญและมีบทบาทต่อการพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาเป็นอย่างมากซึ่งประกอบกับโรงเรียนประถมศึกษาการบริหารงานโดยองค์คณะบุคคลจึงทำให้มีองค์กรท้องถิ่นหรือคณะกรรมการเข้ามาเกี่ยวข้องในการบริหารงาน

เนื่องจากผู้ทำวิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและอยู่ในระบบการบริหารการศึกษานานพอสมควรจึงพบว่า การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาทั้งในอดีตและปัจจุบันเป็นการจัดการศึกษาที่ไม่สอดคล้องคลึงกับความต้องการของท้องถิ่นเท่าที่ควร คณะกรรมการโรงเรียนเป็นคนในท้องถิ่นอยู่ในชุมชนซึ่งประกอบไปด้วย ข้าราชการครู ผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนา ข้าราชการอื่นที่ไม่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และบางคนมี ตำแหน่งหน้าที่อยู่ในองค์กรส่วนท้องถิ่น เป็นต้นว่าเป็นคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นคณะกรรมการสุขาภิบาล (สข.) หรือคณะกรรมการสภาตำบล และมีหลายโรงเรียนได้ขออนุญาตเปิดสอนโครงการพิเศษโดยเชิญวิทยากรบุคคลภายนอกมาทำการสอนวิชาชีพบางอย่าง แต่ก็ยังไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องคลึงกับความต้องการของท้องถิ่นและคณะกรรมการโรงเรียนได้เท่าที่ควรซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากปัจจัยต่างๆดังนี้

- 1) โรงเรียนไม่ทราบความต้องการของคณะกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
- 2) คณะกรรมการโรงเรียนไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรของการเรียนการสอนในระดับท้องถิ่น
- 3) คณะกรรมการโรงเรียนไม่มีโอกาสได้เสนอปัญหาอย่างแท้จริงของความต้องการที่จะให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 4) กระแสแห่งโลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

การจัดการเรียนการสอนในสภาพปัจจุบันยังจัดไม่สอดคล้องคลึงกับความต้องการของคณะกรรมการโรงเรียนอันเป็นส่วนหนึ่งของท้องถิ่นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความต้องการของคณะกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปในลักษณะใดจึงจะเป็นความต้องการอย่างแท้จริง โรงเรียนก็จะสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องคลึงกับความต้องการของท้องถิ่นได้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อนักเรียน ประกอบ

ก็จะทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน องค์กรส่วนท้องถิ่น เป็นไปในทางที่ดีเพิ่มมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความต้องการของคณะกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ในประเด็นต่างๆดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อศึกษาความต้องการของคณะกรรมการโรงเรียนในส่วนที่เป็นข้าราชการครูและในส่วนที่ไม่เป็นข้าราชการครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
- 2) เพื่อศึกษา ข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

1.3 ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความต้องการของคณะกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี (เฉพาะปีการศึกษา 2541) ซึ่งในกระบวนการเรียนการสอนนั้นจะต้องประกอบไปด้วยด้านต่างๆ ดังนี้คือ

- 1) ด้านหลักสูตรประถมศึกษา
- 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 3) ด้านการบริหารบุคลากรทางวิชาการ
- 4) ด้านการบริหารสื่อการศึกษา
- 5) การวัดผลประเมินผล

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

1) คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึงคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2539 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย

- (1) ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูในโรงเรียน
- (2) ผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่า
- (3) ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน ผู้นำทางศาสนา บุคคลในองค์กรปกครองท้องถิ่น หรือข้าราชการอื่นที่ไม่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

2) โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานการศึกษา
จังหวัดอุดรธานี

3) ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ
ผู้รักษาการในตำแหน่งในโรงเรียนประถมศึกษา

4) ข้าราชการครู หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงาน
การศึกษาจังหวัดอุดรธานี

5) การจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เป็นไปอย่างมี
ระบบและสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่นๆซึ่งครอบคลุมไปด้วย

(1) การสอนหรืองานวิชาการ

(2) การจัดงานธุรการและบุคลากรหรืองานสนับสนุนการสอน

(3) การจัดการงานอื่นๆที่ไม่ได้กำหนดไว้ในข้อ (1) และ (2)

6) อำเภอ หมายถึง ถึงอำเภอด้วย

7) อำเภอขนาดใหญ่ หมายถึง อำเภอที่มีจำนวนโรงเรียนตั้งแต่ 61 โรงเรียนขึ้นไป

8) อำเภอขนาดกลาง หมายถึง อำเภอที่มีจำนวนโรงเรียนตั้งแต่ 26 - 60 โรงเรียน

9) อำเภอขนาดเล็ก หมายถึง อำเภอที่มีจำนวนโรงเรียนตั้งแต่ 1 - 25 โรงเรียน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) นำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน

2) เป็นแนวทางในการกระตุ้นให้ชุมชนให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น

3) จัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น